

[2]

ख-विभागः

३. अधोनिर्दिष्टेषु त्रयः प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः-
6×2=12
- क) प्रतिपदव्यावृत्तिपूर्वकं सामान्यलक्षणं मुक्तावलीग्रन्थदिशा व्याख्यायताम् 6
- ख) विशेषपदार्थः मुक्तावलीग्रन्थदिशा निरूपणीयः। विशेषस्वीकारे का युक्तिः ? 5+1=6
- ग) अन्यथासिद्धः कः ? अन्यथासिद्धभेदेषु द्वयं सोदाहरणं व्याख्येयम्। 1+2.5+2.5=6
४. अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयम्-
1×3=3
- क) अतिव्याप्तेर्लक्षणं दीयताम्।
- ख) जातिबाधकविषयिका कारिका लिख्यताम्।
- ग) सप्तानां पदार्थानां साधर्म्यं किम् ?
- घ) 'भूतले घटाभावः' इत्यत्र कोऽभावः सूचितः ?

Ex/SANS/PG/2.1/2023

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

COURSE – VI

[Nyāya-Vaiśeṣika]

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

क-विभागः

१. अधोलिखितेषु द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ। न्यूनतया एकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयम्-
6×2=12
- क) प्रत्यक्षप्रमाणलक्षणव्याख्यानपुरःसरं प्रत्यक्षं कतिविधमिति व्याख्यायताम्। 2+2+2=6
- ख) अनुमानप्रमाणलक्षणं निरूप्य परार्थानुमानं विशद्यताम्। 3+3=6
- ग) हेत्वाभास इत्यस्य का व्युत्पत्तिः ? हेत्वाभासभेदेषु द्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्। 1+2.5+2.5=6
२. अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयम्-
1×3=3
- क) व्यतिरेकव्याप्तेः लक्षणम् उदाहरणं च दीयताम् ?
- ख) हिंसायाः अधर्मसाधनत्वे कस्तावद् उपाधिः ?
- ग) मनसा आत्मसमवेते सुखज्ञाने कः सन्निकर्षः ?
- घ) विपक्षस्य लक्षणं किम् ?

[Turn over